

SM63

Over superhittegolven en hyperhittegolven

Een paar dagen voor de jaarovergang stond er voor oudejaarsdag een maximumtemperatuur van 17 graden in de weerkaarten. Dat is extreem zacht, zeg maar gerust warm winterweer.

Ter vergelijking: een max. temperatuur van 17 graden in de winter is vergelijkbaar met een max van 35 graden in de zomer. Als het in de zomer 5 dagen achter elkaar minimaal 25 graden is, waarvan minimaal 3 dagen 30 graden, spreken we van een hittegolf. Maak daar 30 resp. 35 graden van en je hebt een 'superhittegolf'. We spreken van een 'winterhittegolf' als de max. temperatuur minimaal 5 dagen lang 7 graden is, waarvan minimaal 3 dagen 12 graden. Als deze voorspellingen uitkomen hebben we dus een winterhittegolf.

Het zijn uitzonderlijke hoge temperaturen voor de tijd van het jaar. Waar de VS worden overspoeld door extreme koudegolven, wordt Europa op dit moment overspoeld met warmtegolven. De dalen van de Alpen zijn groen en sommige wintersportgebieden moeten zelfs sluiten. Beide verschijnselen zijn, paradoxaal genoeg, gevolgen van klimaatverandering. Doordat het arctisch gebied (de Noordpool) twee tot drie keer zo snel opwarmt als de rest van de wereld, gaat de straalstroom extreem kronkelen. Over die instabiliteit in de weerpatronen op grote hoogte is nog veel debat in de wetenschappelijke gemeenschap, maar het zijn verontrustende voortekenen van wat ons nog te wachten staat.

Voor alle duidelijkheid: het weer is niet het klimaat. Pieken naar onderen en naar boven komen altijd wel voor. Als die pieken echter de overhand krijgen en de dalen de onderhand, als dat proces versnelt en zich overal op aarde manifesteert, dan spreken we van klimaatverandering.

In de zomer spreken we van een 'hyperhittegolf' als de max. temperatuur minimaal 5 dagen op 35 graden uitkomt, waarvan minimaal 3 dagen op 40 graden. Daar hebben we al een keer heel dicht tegenaan gezeten. Het equivalent van een 'winterhyperhittegolf' is minimaal 5 dagen 17 graden, waarvan minimaal 3 dagen 22 graden. Dat lijkt absurd voor midden in de winter, maar in het tempo waarin wij broeikasgassen in de atmosfeer pompen zijn dat soort winters te verwachten voor de tweede helft van deze eeuw. In de zomer zullen maxima van 40 tot 45 graden normaal zijn geworden en zullen er periodes zijn waarin we worden geadviseerd binnen te blijven terwijl het gebruik van water wordt gerantsoeneerd.

Als je tussen 1950 en 1970 geboren bent, maak je dat niet meer mee. Maar als je tussen 2000 en 2020 geboren bent zul je de dit soort extremen 'normaal' gaan vinden. Onze kinderen en

kleinkinderen gaan het versneld erger krijgen dan wij. En dat begint allemaal met een 'incidentele' dag van 17 graden in de winter. Een 'incidenteel' bedorven wintersportvakantie. Een paar 'incidentele' zomerdagen achter elkaar met meer dan 40 graden. Een 'incidenteel' extreem lange droogte. We zullen steeds meer elektriciteit nodig hebben omdat we steeds meer airco's nodig hebben. En we zullen steeds meer kapitaal moeten investeren om onze infrastructuur stabiel te houden.

Dat lijkt allemaal heel geleidelijk te gaan, maar het is de versnellende fase van een suprasystemische collaps als gevolg van overshoot of overconsumptie, wanneer een populatie de draagkracht van de leefomgeving overschrijdt. Denk daaraan als je met oud en nieuw buiten op straat staat met champagne en oliebollen en je niet eens een jas, das of handschoenen hoeft aan te trekken.

Meer weten?

<https://www.demensalsgrens.nl>